

ÅRSRAPPORT 2024

MUSEUM STAVANGER

Forsidebilde: «Mitt Stavanger» jubileumsutstillingen for Stavangers 900-årsjubileum åpnet på Stavanger museum 20. juni 2024. Foto: Justina Stachon/Impress/MUST

OM MUSEUM STAVANGER

Jubileumsutstillingen Mitt Stavanger, slik kunstner Maiken Stene har skapt historien om 1100-1200-tallet. Foto: Jan Inge Haga/HIKE/MUST

Museum Stavanger AS (MUST) ble stiftet i 2010 og er et museum som skal dokumentere og fremme interessen og kunnskapen om natur-, kultur-, kunst-, sjøfarts- og industrihistorie. MUST har ansvaret for ti museer lokalisert i ni museumsanlegg, én forskningsstasjon og to historiske fartøy.

MUST eies av Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune og har hovedkontor i Muségata 16 i Stavanger. Museet ledes av administrerende direktør som rapporterer til styret i Museum Stavanger AS. MUST er organisert i fire fagavdelinger og en administrasjon. Fagavdelingene dekker områdene natur, kultur, kunst og bygg- og samlingsforvaltning. Avdelingene ledes av avdelingsdirektører med personal- og resultatansvar.

Ved årets slutt hadde MUST fire venneforeninger: Stavanger kunstmuseums venneforening, Venneforeningen for Norsk grafisk museum og venneforeningene til museumsfartøyene «Anna af Sand» og «Wyvern». Stavanger museums venner er under avvikling.

Samfunnsoppdrag

Museets samfunnsoppdrag er å sikre dagens publikum og kommende generasjoner tilgang til kunnskap og forståelse for natur-, kultur- og kunsthistorie gjennom å:

- bevare samlingene på en museumsfaglig forsvarlig måte og legge til rette for forskningsbasert innsamling og formidling
- produsere ny kunnskap innenfor museets fagfelt og legge til rette for forsknings- og utstillingsamarbeid regionalt, nasjonalt og internasjonalt

- produsere samfunnsaktuelle og attraktive utstillinger og aktiviteter som gir publikum økt kunnskap og unike opplevelser
- fornye og utvikle eksisterende museer som pulserende, attraktive møteplasser

I Meld. St. 23 (2020-2021) *Musea i samfunnet - Tillit, ting og tid* tydeliggjøres statens visjon for museenes samfunnsoppdrag: De skal stå for solid kunnskapsproduksjon, relevant formidling, helhetlig samlingsutvikling, trygg ivaretagelse og aktiv samhandling. Det er disse overordnede målene MUST styrer etter.

Hovedresultater

Nye Rogaland Teater og Stavanger museum på Kannikhøyden

I samarbeid med prosjektledelsen i Stavanger kommune og Rogaland Teater har arbeidet med det store byggeprosjektet satt sitt tydelige preg på året.

Stavanger kommune fikk 10 millioner i tilskudd fra ordningen for nasjonale kulturbygg. Kultur og likestillingsminister Lubna Jaffery kunngjorde tildelingen under et besøk i Stavanger høsten 2024. Midlene skal blant annet sikre gjennomføring av arkitektkonkurranse i 2025.

I desember 2024 vedtok kommunalutvalget å sende ny søknad om tilskudd til statsbudsjettet 2026 på 35 millioner kroner.

Fylkestinget vedtok på tampen av året ny *Regionalplan for kultur og idrett i Rogaland 2024-2036*. I planen er nytt teater og museumsbygg gitt en tydelig prioritering.

Prosjektet utvikles i tett samarbeid med virksomhetene. MUST har deltatt i prosjektgruppen og i administrativ styringsgruppe. En gruppe fra MUST var på studietur til Frankfurt for å se på ferdigstilte prosjekter med lignende utfordringer. Studieturen var lærerik med tanke på tilnærming, prosess, utforming av arkitekturkonkurransen og resultatoppnåelse.

Stavanger 2025

MUST har hatt en tydelig rolle og samarbeidet aktivt med 900-årsjubileet Stavanger 2025 om utviklingen og gjennomføringen av jubileumsprosjekter. Dette har bidratt til å synliggjøre museet som en viktig formidler og forvalter av by- og regionhistorien. Flere forsknings- og formidlingsprosjekter er gjennomført, hvor utviklingen av den store jubileumsutstillingen *Mitt Stavanger* har vært det største prosjektet. Utstillingen åpnet med brask og bram 20. juni 2024. Utstillingsprosjektet var bredt forankret og involverte en rekke museumsansatte, kunstnere og institusjoner i regionen. Gjennom høsten 2024 har vel 150 skoleklasser kommet til Stavanger museum og utstillingen *Mitt Stavanger* for undervisning om byens historie. Jubileumsutstillingene *Vår natur?* og *Hjemmehavn Stavanger* var også godt besøkt gjennom 2024 og blir viktige bidrag inn i byens 900-årsjubileum.

Kritikerroste og samfunnsaktuelle utstillinger

Stavanger kunstmuseum: I 2024 har Stavanger kunstmuseum åpnet flere kritikerroste utstillinger som også ble svært godt tatt imot av publikum. Året startet med utstillingen som åpnet i november året før: *Den forbudte skogen – Andreas Siqueland og Halvdan Hafstens samling*. 19. januar åpnet *Else Hagen – mellom mennesker*, en utstilling som var samprodusert med Nasjonalmuseet for kunst,

arkitektur og design, Trondheim kunstmuseum og Kunstsilo. Stavanger kunstmuseum var første visningssted og hadde også inkludert et formidlingsrom av kunstner Mona Orstad Hansen.

Kunstmuseet åpnet også disse utstillingene:

- 25. mai: *Moko Moko Club* med den japanske kunstneren Misaki Kawai i NONA
- 15. juni: *Bølger og måner* - Siri Aurdal og Synnøve Anker Aurdal.
- 21. september: *Hertervig – Hill. Dröm och verklighet* på Prins Eugens Waldemarsudde i Stockholm.
- 28. september: *Den plastiske kroppen – Polsk skulptur 1960-1989*

Sammen bidro *Moko Moko Club* og *Bølger og måner* til et veldig godt sommerbesøk og 40 prosent økning i besøket av barn og unge i juli og august. Ved årsslutt ble to av Kunstmuseets utstillinger; *Mellom mennesker* og *Bølger og måner* trukket fram av NRKs kunstkritiker Mona Pahle Bjerke som to av de 10 beste utstillingene i 2024. Lars Elton i Dagsavisen trakk frem *Den forbudte skogen – Andreas Siqueland og Halvdan Hafstens samling*, som en av fem store kunstopplevelser i 2024. Else Hagen-utstillingen fikk kritikk i Stavanger Aftenblad, Klassekampen og NRK, *Bølger og måner* ble anmeldt i Stavanger Aftenblad og *Den plastiske kroppen* fikk kritikk i Morgenbladet, Klassekampen og Stavanger Aftenblad.

Moko Moko Club på Stavanger kunstmuseum har gjennom 2024 aktivisert og begeistret museumsgjester i alle aldre. Kunstneren Misaki Kawai (t.v.) var til stede på åpningen 25. mai. Foto: Justin Waldron.

Stavanger museum, naturhistorisk avdeling: Utstillingen *Rett i nebbet* med lokale fugler og matvanene deres ble utviklet og åpnet i kjelleren på Stavanger museum. I tillegg ble det publisert tilhørende quiz, fugleløype og kombinerte samle- og spillkort.

Utstillingen *Vår natur?* ble oppgradert med et havørnskjellett i trappeoppgangen og gipsavstøpninger av fisk fra 1894 ble restaurert og montert på vestveggen i utstillingen.

Jubileumsutstillingen *Mitt Stavanger* åpnet for publikum 20. juni i hele tredje etasje på Stavanger museum. Utstillingen er en av de mest ambisiøse utstillingsproduksjonene ved Stavanger museum. Her har museet samarbeidet med en rekke lokale samtidskunstnere, og laget en utstilling om byens 900-årige historie som både overrasker, og spiller på en rekke sanser. Utstillingen har blitt tatt godt imot og fikk blant annet god kritikk av kunstkritiker Trond Borgen i Stavanger Aftenblad. Flere andre redaksjoner har anmeldt utstillingen. En stor del av ungdomsskoleelevene i Stavanger kommune har besøkt utstillingen gjennom Den kulturelle skolesekken. Utstillingen mottok støtte fra Sparebankstiftelsen, Inge Steenslands stiftelse, Stavanger 2025 og Kulturdirektoratet.

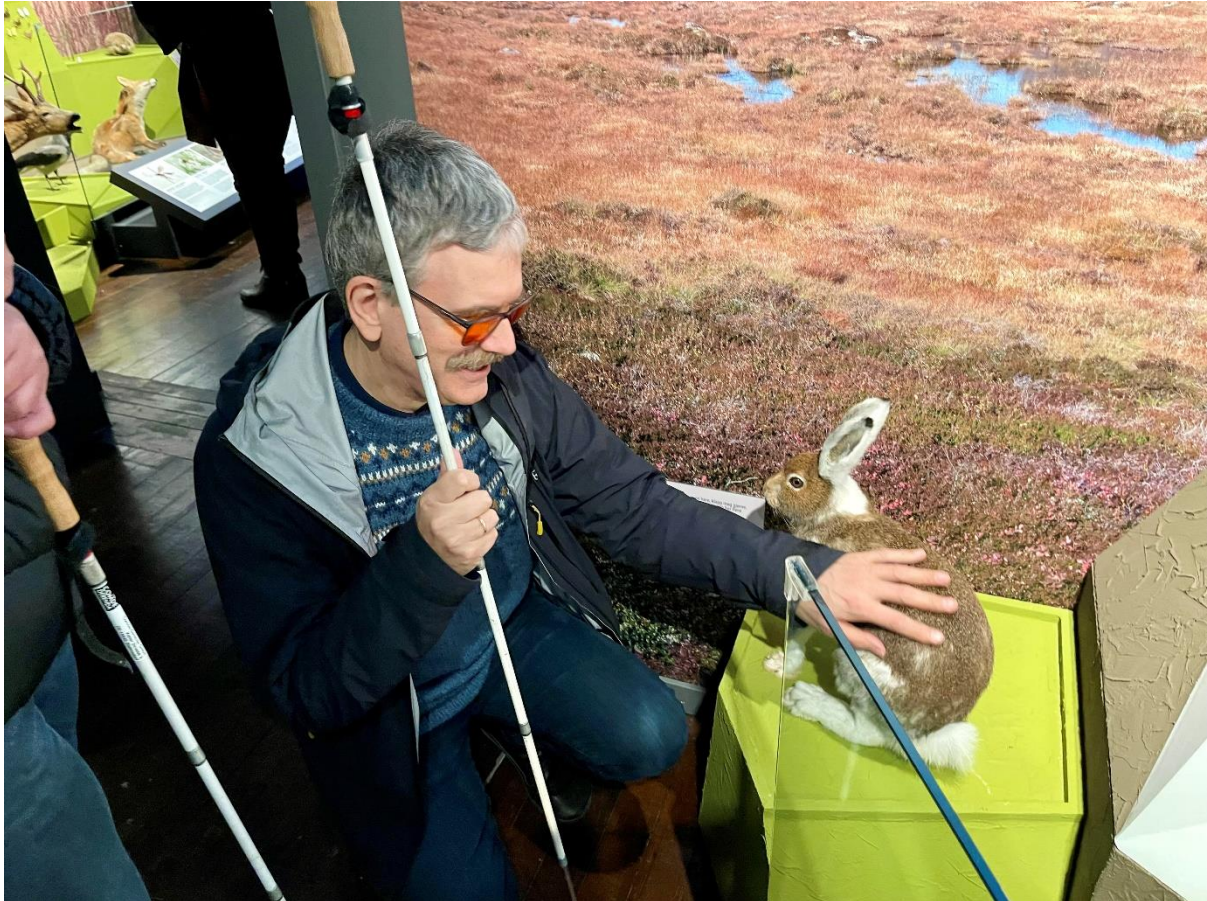
Utstillingen Propaganda ble vist på IDDIS fra februar og ut året i 2024. Foto: AWF/MUST

IDDIS Norsk grafisk museum og Norsk hermetikkmuseum: 15. februar åpnet utstillingen *Propaganda* på IDDIS, i samarbeid med Justismuseet i Trondheim. Utstillingen viste propagandaplakatene til Nasjonal Samling fra mellomkrigstiden og under andre verdenskrig. Her ble også historien om propagandaminister Gulbrand Lunde, som var Hermetikklaboratoriets første direktør, fortalt. En rekke videregående-elever har deltatt i undervisning om propaganda og laget sine egne propagandaplakater.

2024 var det nasjonale 750 års-jubileet for Magnus Lagabøters landslov. Museum Stavanger/Norsk barnemuseum var med på jubileet. På mange måter var museet en av initiativtakerne til å løfte frem landsloven, da museet for mer enn 10 år siden laget vandretstillingen *Miserabiles Personae*. Utstillingen har vært på vandring over hele landet, og til og med utenfor landets grenser. I 2024 var utstillingen vist på Alta Museum, deretter sto den på Domkirkeodden på Hamar. Våren 2025 åpner den på Utstein kloster.

Museet har også vært synlige på ulike internasjonale arenaer i 2024. De ansatte på Iddis besøkte King Oscar sitt produksjonsanlegg i Polen, og ansatte deltok på Association of European Printing

Museum (AEPM) konferanse i Finland og holdt foredrag på konferansen Heritage in Resilient Communities i Viljandia, Estland og Nordic Lettepress Network workshop, Viborg, DK. Stavanger maritime museum var til stede under gjenåpningen av Malta maritime museum i februar. Nyåpningen er delvis finansiert av Norway Grants/ EØS midler og museene har samarbeidet om utvikling av utstillinger. Arkeologer fra Stavanger maritime museum deltok i utvikling av nye metoder for å dokumentere skipsvrak «in situ» på havets bunn.

Utstillingen «Vår natur?» gir besøkende med nedsatt syn mulighet til å oppleve ville dyr – kanskje for første gang. Foto: AWF/MUST

Tema: Tilgjengelighet

Hovedtema for MUST i 2024 var «Tilgjengelighet». Publikum er mangfoldig og i MUST skal vi gjøre vårt ytterste for å være best mulig tilgjengelig for flest mulig. Fysisk tilgjengelighet er en utfordring i flere av MUSTs historiske bygninger, men med tilgjengelighet som hovedtema retter vi oppmerksomheten mot økt tilgjengelig, tross arkitektoniske hindre. Et viktig grep har vært å informere tydelig om graden av universell tilgjengelighet på de enkelte museenes hjemmesider.

I samarbeid med Stavanger kommune fikk MUST utarbeidet skisser som undersøker muligheten for etablering av en heis på Ledaal, forhåpentligvis var det første skritt mot å gjøre andre etasje tilgjengelig for alle.

Flere av museets utstillinger er tilrettelagt for personer med ulike funksjonsvariasjoner. På IDDIS er utstillingene tilgjengeliggjort med døvetolking via qr-koder.

En av museets museumspedagoger har tatt kurs i tegnspråk, og kan nå ta imot grupper med nedsatt hørsel.

Museet kan også oppleves lite tilgjengelig på grunn av besøkendes økonomiske begrensninger. Derfor har det vært viktig for MUST å opprettholde tilbudet om gratis adgang for barn, ungdom og studenter. MUST er del av Sola og Stavanger kommunes opplevelseskort som gir familier med slikt kort gratis adgang museene. MUST var også tilgjengelig for flyktninger og andre som ikke kan prioritere å betale for sin museumsbillett gjennom i 2024.

Økonomi

Årsregnskap for 2024 viser et positivt resultat på 5.072.000 kroner. Egenkapitalen er dermed styrket og er på 21.908.000 kroner. Årsaken til det positive resultat er en endring/reduksjon i pensjonsforpliktelsen, en reduksjon som skal resultatføres. Reduksjonen på ca. 5.760.000 kroner, og bidrar til forbedret resultat med samme beløp. Resultat for 2024 bidrar til betraktelig styrket egenkapital. Viktig er at dette ikke utgjør midler som kan benyttes fritt.

I likhet med tidligere år har MUST hentet inn betydelige midler fra private, legater/fond. 8,5 millioner kroner av disse er benyttet til ulike deler av driften, som større prosjekter og nye utstillinger i løpet av 2024.

På grunn av streiken i staten ble det ikke gjennomført sentrale forhandlinger på tariffområdet som gjelder for MUST før midten av desember. Lønnsoppgjøret for 2024 blir dermed først ferdigstilt i februar 2025.

Organisasjon

Styret

Per 31. desember 2024 hadde styret i MUST følgende medlemmer:

Kjartan Melberg, styreleder

Ingebjørg Storeide Folgerø, nestleder

Kristoffer Sivertsen

Jostein Eiane

Benedicte Økland

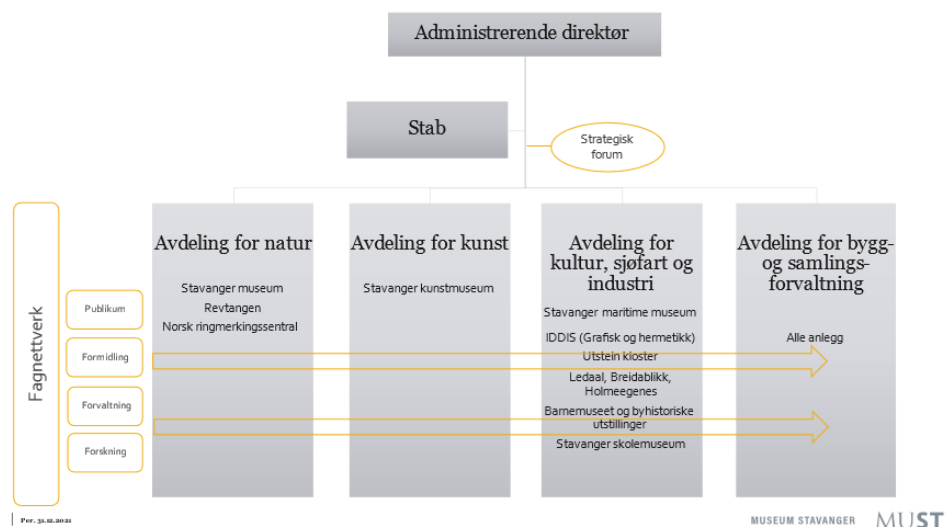
Trond Lie

Trude Marit Risnes

Thomas Bjørkeland, ansatterrepresentant

Ingrid Bull-Njaa, ansatterrepresentant

Organisasjonskart

Forside: Et nesten komplett MUST-lag samlet ved Stavanger kunstmuseum høsten 2024. Foto: Marie von Krogh/MUST

Avdelingene i MUST

MUST består av avdeling for natur, avdeling for kultur-, sjøfart- og industrihistorie (KSI), avdeling for kunst og avdeling for bygg- og samlingsforvaltning. I tillegg sørger administrasjonen for fellestjenester innen HR, økonomi, kommunikasjon og markedsføring. Administrasjonen tar for seg administrative saker og ser til at MUST blir styrt i samsvar med gjeldende lover og regler.

Avdeling for kultur, sjøfart og industri er den største avdelingen. KSI har ansvar for IDDIS Norsk

grafisk museum og Norsk hermetikkmuseum, Stavanger maritime museum, Breidablikk, Holmeegenes, Ledaal, Utstein kloster, Stavanger skolemuseum, den kulturhistoriske delen av Stavanger museum med historiske utstillinger og Norsk barnemuseum. Fartøyene «Anna af Sand» og «Wyvern» inngår også i denne avdelingen.

Avdeling for naturhistorie består av den naturhistoriske delen av Stavanger museum, Norsk ringmerkingsentral og Revtangens ornitologiske stasjon. Dette er det eneste naturhistoriske museet mellom Bergen og Kristiansand.

Avdeling for kunst består av Stavanger kunstmuseum og huser regionens viktigste kunstsamlinger. I tillegg til å vise verk fra samlingen, med særlig vekt på kunstnerne Lars Hertervig, Kitty Kielland og Frida Hansen, viser kunstmuseet tre til fem nye, temporære utstillinger hvert år.

Avdeling for bygg- og samlingsforvaltning har ansvar for forvaltningen, driften og det bygningsmessige vedlikeholdet. Samlingsteamet har ansvar for å ivareta samlingene i MUST. Museumsbiblioteket er en ressurs for alle avdelingene på museet. Bygg og samlingsforvaltning leder det tverrfaglige sikringsutvalget i MUST og har ansvar for søknader om nasjonale sikringsmidler (Kulturdirektoratet).

På tvers av avdelingene, har MUST fagnettverk for publikum, formidling, forvaltning og forskning. Nettverksordningen er gjennomgått og mandat er fornyet i løpet av 2024, for på best mulig måte å bidra til kompetanseutveksling og faglig samarbeid på tvers av MUSTs avdelinger.

Arbeidsmiljø, likestilling, årsverk

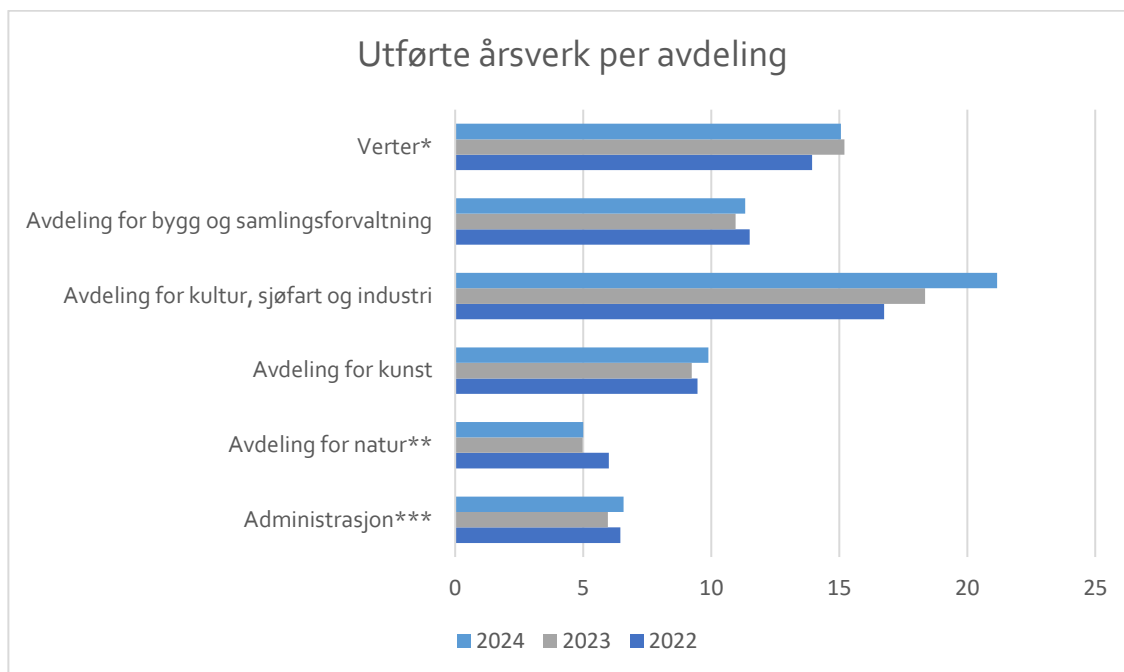
MUST mener mangfold er en styrke. MUST har ansatte fra ulike kulturer og land, og museets kjerneverdier, raus, relevant og radikal, danner et viktig grunnlag i personalpolitikken og rekruttering. Diskriminering aksepteres ikke, og virksomheten har nulltoleranse for all trakassering eller annen utilbørlig atferd. Museet har et bevisst forhold til likestillings- og diskrimineringsloven og arbeider aktivt for å fremme likebehandling, uavhengig av etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling på grunn av kjønn, verken når det gjelder rekruttering, lønn, avansement eller i andre sammenhenger. Samtidig er universell utforming en stor utfordring. Tilgjengelighet og hensiktsmessige arbeidslokaler for museets ansatte er vanskelig, all den tid en rekke eldre bygninger ikke er tilpasset dagens krav eller forventninger til moderne museumsdrift. Årets tema «tilgjengelighet» har dermed også vært viktig internt i MUST for å ha oppmerksomhet rundt utfordringene, også for MUST som arbeidsgiver.

MUST består av en rekke anlegg med ulike utfordringer i driften. Antall ansatte har økt de siste årene. Derfor fungerer det nå godt at MUST er delt opp i tre verneområder med hvert sitt verneombud. I 2024 ble det gjennomført vernerunder på nesten alle lokasjoner, inkludert kontorplasser, produksjonsområder, fellesarealer og utstillinger. Hastetiltak ble fortløpende utbedret. Det ble avholdt 4 møter i Arbeidsmiljøutvalget i 2024.

Gjennom 2024 har det vært arbeidet godt med resultatene som kom fram i medarbeiderundersøkelsen som ble sendt ut i desember 2023.

Bjørnson Organisasjonspsykologene var leverandør, gjennomførte undersøkelsen og bisto MUST for å sikre best mulig oppfølging. Resultatet viser god medarbeidertilfredshet i virksomheten.

*Vertenes arbeid er fordelt på de ulike museumsanleggene som er åpent for publikum

** Tidligere var utstillingskoordinator innplassert i avdeling for natur

***Dagligleder, administrasjon, HR, økonomi, kommunikasjon og støttefunksjoner

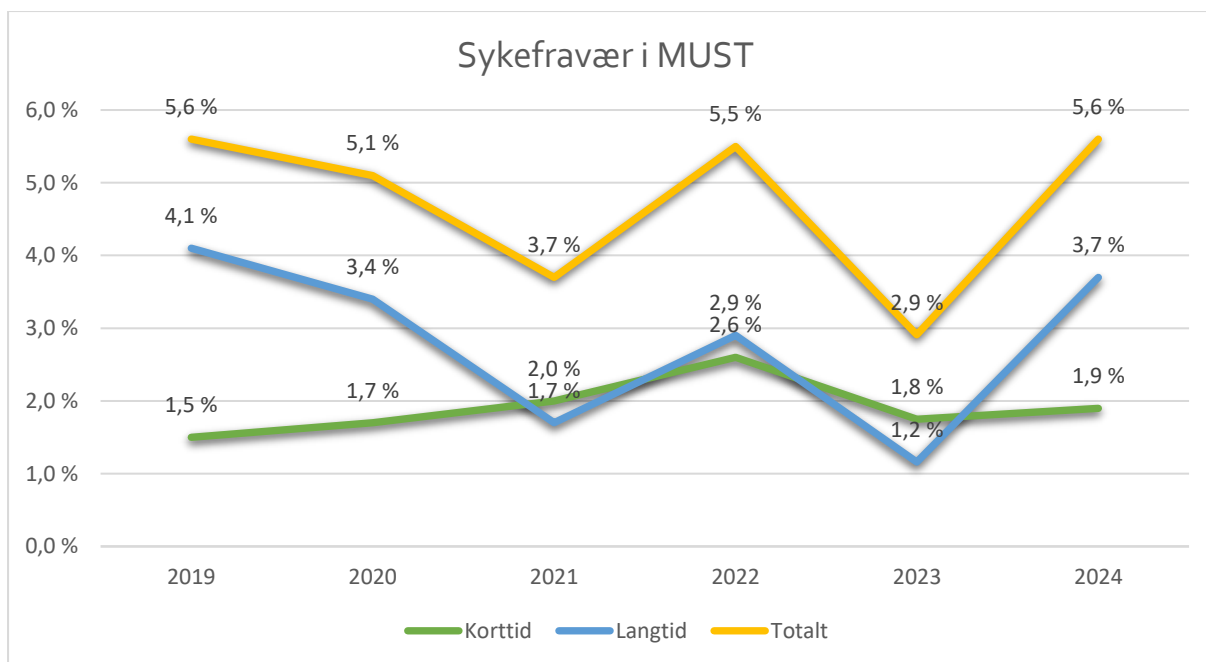
I 2024 arbeidet det 69 lønnede årsverk ved MUST, inkludert prosjektstillinger og timelønnede ekstrahjelper. Det er en oppgang fra 2023 på ca. 4 årsverk, delvis fordi vi har hatt anledning til å omgjøre midlertidige til faste stillinger. Samtidig har det blitt gjort et godt stykke arbeid med å redusere antall ekstrahjelper og øke stillingsprosenten for faste deltidsstillinger der det er mulig. I 2024 stod 146 personer på lønnslisten i MUST. Pga. sesongmessige variasjoner, turnusarbeid og varierende åpningstider er det nødvendig med en viss andel deltidsarbeidende.

I tillegg tok MUST imot åtte personer, til sammen ett årsverk, gjennom diverse arbeidsmarkedstiltak og praksisopphold. MUST tilbyr praksisplass til bachelorstudenter innenfor bl.a. humanistiske fag ved Universitet i Stavanger.

Ved årets utgang arbeidet det 77 fast ansatte ved museet, 53 kvinner og 24 menn. 68,83% av den faste staben er kvinner.

Sykefravær og forebyggende tiltak

I MUST har ansatte utvidet rett til egenmelding. Her kan man bruke inntil 24 egenmeldingsdager over en periode på 12 måneder, så lenge egenmelding ikke overstiger 8 dager. I 2024 var korttidssykefraværet på 1,9%, tilnærmet lik 2023. Fjerde kvartal var ikke uventet preget av høyere fravær som skyldtes utbrudd av en rekke forkjølelssykdommer. Langtidssykefraværet er på 3,7%, en oppgang på 2,5 prosentpoeng fra året før. Totalt sykefravær ligger på 5,6%. Sykefraværet skyldes for det meste naturlige svingninger, men de største endringene er hovedsakelig drevet av langtidssykemelding. Det ble ikke meldt om betydelige skader eller ulykker.

Fysisk aktivitet gir velvære og overskudd. Det fremmer god helse, gir bedre humør og søvn, mer energi og kan redusere stress. Fysisk aktivitet og riktig arbeidsteknikk virker også preventivt mot belastningsskader i arbeidstid og fritid. I samråd med tillitsvalgte og AMU innførte MUST i 2023, som en prøveordning, én time trening i arbeidstiden per uke for dem som arbeider 100 prosent, mot at det trenes tilsvarende på fritiden. Så lenge ordningen gir merverdi til ansatte og virksomheten, vil trening i arbeidstiden fortsatt være et kompliment til det systematiske HMS-arbeidet.

MUST gjennomfører pliktig helseundersøkelse for arbeid med særlig helserisiko (dykking, støy) og det tilbys målrettet helseundersøkelse til ansatte som arbeider med gjenstandssamlingene som kan inneholde helsefarlige stoffer. I den forbindelse er det iverksatt forebyggende tiltak etter føre-var-prinsippet, og det pågår et arbeid med å kartlegge samlingene for eventuelle helsefarlige eller giftige stoffer.

Som et pilotprosjekt har vi gjennomført en risikokartlegging av arbeids- og publikumsforholdene i Muségaten 16. Prosjektet skal ha overføringsverdi til de andre lokasjonene under MUST. Det er gjennomført førstehjelps- og hjertestarterkurs for alle ansatte, samt brannvernrunder på alle anleggene. I desember deltok alle ledere med personalansvar på oppfriskningskurs i HMS.

Forbudet for å redde hummerne har hjulpet en helt annen art

Museets fagfolk, som her ved avdelingsdirektør Rudolf Svensen, er interessante og seriøse kilder for viktige nyhetssaker. Faksimile fra Stavanger Aftenblad, 17. oktober 2024

Intranett er hovedkanal for internkommunikasjonen i MUST. Kanalen samler relevant informasjon og oppdateres jevnlig med interne nyhetssaker.

Ekstern kommunikasjon foregår i et utall kanaler. Gjennom egne hjemmesider, sosiale medier, medarbeideres deltakelse i den offentlige debatten, pressedekning av museene og museenes arrangementer, når MUST godt ut med den mangfoldige aktiviteten og tilbudene.

Utbygging og fornying av Rogaland Teater og Stavanger museum dekkes tett av lokale medier. Lignende interesse vekker planene om fornying og rehabilitering av Stavanger maritime museum. Også diskusjonen om videreutvikling av Stavanger kunstmuseum, enten på nåværende tomt eller ved en eventuell flytting, møtes med offentlig interesse.

Nye utstillinger på Stavanger kunstmuseum anmeldes som hovedregel både i lokale og nasjonale medier, noe som vitner om Kunstmuseets tyngde i feltet. Også jubileumsutstillingen *Mitt Stavanger* ble behørig anmeldt og omtalt.

MUSTs egne medarbeidere gjør seg godt gjeldende i det offentlige ordskifte, både gjennom kronikker og som kilder og intervjuobjekter i mange sammenhenger. Fem kronikker publisert i

Stavanger Aftenblad gjennom 2024, reflekterer bredden i MUSTs portefølje, fra naturmangfold og kulturhistorie til de store og viktige utbyggings- og rehabiliteringsprosjektene.

I løpet av 2024 ble MUST omtalt minst 134 ganger i uavhengige medier. Tilsvarende tall for 2023 var 153. Nedgangen i registrerte medieomtaler antas å henge sammen med noe lavere aktivitet i utbyggingsprosjektet på Kannikhøyden i deler av 2024.

MUSTs nettsider hadde flere besøkende i 2024 enn året før, som også da viste en oppgang. Nettsidene hadde totalt 968 780 sidevisninger, mot 821 973 sidevisninger året før. Den solide økningen på 18 prosent kommer på toppen på en sterk vekst også fra 2022 til 2023. Museumstavanger.no, stavangerkunstmuseum.no og stavangermuseum.no er de tre mest besøkte nettsidene. Gjennom 2024 har MUST økt synligheten gjennom digital markedsføring.

Sosiale medier er viktige verktøy for å gjøre museenes tilbud og arrangementer kjent. Facebook og Instagram er de prioriterte kanalene. Andre kanaler vurderes kontinuerlig. Antall følgere i sosiale medier er ved utgangen av 2024 er 51.939, mot 51.719 ved forrige årsskifte. Rekkevidde og engasjement vurderes vel så verdifullt som antall følgere. Like viktig som antall følgere er innholdets rekkevidde og engasjementet det skaper. Disse parameterne følges også.

MUST har et godt profileringssamarbeid med flere aktører, blant annet Region Stavanger, Barnas Rogaland, Stavanger sentrum og Stavanger2025. Det bidrar til økt synlighet overfor lokalbefolkning, besøkende i regionen generelt og barnefamilier spesielt. I Stavanger Aftenblads fordelsprogram får museet god profilering i bytte mot rabatter for fordelskundene. Billettsamarbeidet med Arkeologisk museum og Norsk Oljemuseum om Museumsbyen Stavanger ble videreført i sommermånedene. I november 2024 lanserte MUST, Norsk Oljemuseum og Arkeologisk museum et felles jubileumskort som gir innehavere tilgang til byens 11 museer gjennom jubileumsåret 2025. Kortet ble godt mottatt og en populær julegave. Salget fortsetter de første månedene i 2025.

Museumsnatt 25. oktober 2024 var en av de virkelig store besøksdagene på Stavanger museum. Tradisjonen med Museumsnatt i samarbeid med Arkeologisk museum er sterk og trekker flere tusen besøkende. Foto: AWF/MUST

Museumsbesøk

Året 2024 endte med et svært gledelig og solid besøk i MUST. Stavanger museum og Stavanger kunstmuseum passerte tidligere besøksrekorder. Stavanger maritime museum har en markant framgang fra året før og IDDIS er fremdeles det best besøkte museet i MUST. Ved de sesongåpne museene Ledaal, Breidablikk og Holmeegenes er besøket jevnt fra år til år. Her anses potensiale for å nå flere fortsatt stort. Utstein kloster har hatt en liten nedgang i besøk. Sommerværet, hotellets bruk og antall arrangementer var utslagsgivende for det endelige besøket.

Besøk per museum	2023	2024
Stavanger museum med Norsk barnemuseum	50144	52509
Stavanger kunstmuseum	51122	53420
Stavanger maritime museum	23997	32758
IDDIS Norsk grafisk museum og Norsk hermetikkmuseum	57986	60851
Utstein kloster	26116	21275
Breidablikk	3543	3112
Holmeegenes	2217	2386
Ledaal	3172	4471
Stavanger skolemuseum (har vært stengt i 2024)	709	-
Revtangen ornitologiske stasjon	242	125
Anna af Sand	720	1349
Wyvern	653	706
Totalt	219165	232842

FORVALTNING

Samlingsforvaltere håndterer en av museets mest sårbare gjenstander, bispekåpen/alterduken fra 1400-tallet med aller største forsiktighet. Foto: AWF/MUST

Samlingsforvaltningsteamet har fram til åpningen av utstillingen *Mitt Stavanger* i juni 2024 brukt det meste av tiden til å klargjøre og montere gjenstander i utstillingen. Arbeidet var både utfordrende og spennende for samlingsforvalterne. Utstillingen viser noen av museets mest skjøre og verdifulle gjenstander, og det ble valgt noen utradisjonelle måter å sette gjenstandene i scene på.

Avdeling for bygg og samlingsforvaltning la i slutten av 2023 fram samlingsforvaltningsplan 2024-2027. I 2024 har medarbeidere fra flere avdelinger jobbet videre med en tilhørende håndbok. Mens samlingsforvaltningsplanen definerer museets målsettinger for samlingsarbeidet, gir håndboken rutiner, prosedyrer og føringer for hvordan MUST jobber med samlingene. Målet er en mer lik og profesjonell tilnærming til oppgavene knyttet til samlingsforvaltning i alle avdelinger.

Samlingsforvaltningsteamet har brukt tid på gjennomgang av samlingen som tilhører Breidablikk, blant annet inventarkontroll og gjennomgang av arkivmateriale på Åmøy. På Stavanger maritime museum er gjennomgang og registrering av miljøutstillingen en forutsetning for den planlagte rehabiliteringen, arbeidet fortsettes også i 2025.

Det er også jobbet aktivt med å få oversikt over og registrere restanser av gjenstander som er oppbevart i Storgata 15, i Muségaten 16 og på fjernmagasinet på Åmøy.

Som et eksternt oppdrag for Stavanger kommune er den brannhistoriske samling fra den gamle brannstasjonen på Lagårdsveien registrert og vurdert. Samlingen er gjennomgått og fraktet til

eksternt lager. Det er fortsatt Stavanger kommune som eier samlingen. MUSTs fagfolk har også foretatt en tilstandsvurdering av musikkpaviljongen i byparken.

MUST har fortsatt kontrakt med Stavanger kommune for prosjektledelse ved restaurering av Stavanger domkirke. Arbeidene skal etter planen avsluttes i 2025.

Ansatte har deltatt på en rekke faglige kurs, seminar og konferanser, blant annet *Museumsgjenstander på flyttefot* i regi av Norges Museumsforbund, fagseminar om kirkebevaringsprogrammet, som ble lansert i 2024, seminar om kriseberedskap og Nettverk for bygningsvern og tradisjonshåndverks årsmøte på Røros.

Representanter fra bygg & samling har bidratt til en fagdag om sveitserstilsarkitektur, i samarbeid med Stavanger arkitektforening, og bygningsvernmesse på Holmeegenes, i samarbeid med Fortidsminneforeningen.

MUST fikk tildelt kr 1,1 millioner kroner via støtteordningen *Sikringsmidler til museene* fra Kulturdirektoratet, midlene skal brukes til å skifte ut låsesystemet på alle museumsanleggene. I 2024 ble det utarbeidet ny låsplan og forarbeid til selve utskiftingen. Den skal skje i løpet av 2025.

Driftslederen har jobbet videre med at museet i større grad skal etterleve lovpålagte krav. Det gjelder blant annet oppfølging av elektriske anlegg, rømningsplaner, branntekniske kontroller, HMS-undersøkelser, kursing av medarbeidere. MUST ble godkjent som utdanningsbedrift for byggdrifter og har planer om å ta inn en lærling.

Avdeling for bygg & samling har satt i gang arbeid med ny sikkerhetsplan for hele museet. I 2024 ble den overordnede strukturen for planen lagt. Restverdiredningsplaner og risikovurderinger for alle museumsanleggene kom på plass. Arbeidet skal slutføres i 2025.

Skolemuseet måtte stenges for besøkende i mai etter at kontroll av rømningsforholdene og brannsikkerheten viste alvorlige avvik. Det er fremmet et forslag til styre om å avvikle skolemuseet som lokasjon, men beholde skolesamlingen som en del av MUST.

Stavanger kunstmuseum har kjøpt 30 verk til museets samling i 2024, finansiert av 600.000 fra eget innkjøpsbudsjett og 600.000 fra Inge Stenslands stiftelse. Innkjøpte kunstnerne er Andreas Siqueland, Cory Arcangel (kjøpt med midler fra Inge Steenslands stiftelse), Jumana Manna og Jan Groth. Sistnevnte utgjør 27 verk på papir, tekstil og skulptur, deponert ved museet fra 2020-2024.

Kunstmuseet har tatt imot fem verk i gave: Ett maleri av Elisabeth Sinding og fire verk av Judit Tehel. Museet har inngått deponiavtale med Ragnar Meyer Knutsen om fem Kitty Kielland-malerier. De deponerte Kielland-maleriene styrker museets presentasjon av Kitty Kielland. Olavsteppet av Frida Hansen, deponert ved museet siden 2020 for Stavanger Domkirke, ble returnert juni 2024.

Ved utgangen av året besto samlingen av til sammen 3141 kunstverk. Alle verk er registrert i databasen Primus og 732 publisert på Digitalt Museum. I løpet av året ble 53 kunstverk lånt ut til norske, svenske og franske institusjoner:

- 47 verk (malerier og arbeider på papir) av Lars Hertervig til Prins Eugens Waldemarsudde i Stockholm
- To billedvevtepper av Frida Hansen til Henie Onstad kunstsenter
- Ett maleri av Kitty Kielland til Henie Onstad kunstsenter
- To malerier av Leonard Rickhard til Astrup Fearnley museet

- Ett maleri av Harriet Backer til Nasjonalmuseet i Stockholm og deretter til Musee D' Orsay, Paris.

I tillegg ble ett verk fra Museum Stavanger samling, Lars Hertervigs malerskrin i tre, lånt ut til Prins Eugens Waldemarsudde i Stockholm fra Museum Stavangers samling.

MUST har ikke egne malerikonservatorer, men har en løpende rammeavtale med Arkeologisk museum. De fleste arbeidstidene går med til å konservere verk i forbindelse med utlån av verk og temporære utstillinger i museet.

Naturhistorisk avdeling har i 2024 økt samlingene med ca. 1400 objekter. Foruten alle insektene som blir samlet inn i to kartleggingsprosjekt i samarbeid med Equinor og Forus næringspark, blir også svært mange parasittveps distribuert til museer og forskningsinstitusjoner rundt om i Europa. I 2024 har naturhistorisk avdeling sendt ut ca. 15.000 sorterte parasittveps til eksperter i Serbia og Ukraina, materialet blir blant annet brukt i revisjoner av vanskelige artsgrupper. Et mindre antall (noen hundre) parasittveps, både montert og spritpreparert materiale, var på utlån i Niklas Johansson ved den svenske Artdatabanken, og har inngått i to viktige revisjoner av to store slekter darwinveps i Skandinavia. Samarbeidet med Biofokus om identifikasjon av materiale fra Forus-prosjektene har fortsatt i 2024. Dette materialet blir gitt til Biofokus, og et firesifret antall funn er digitalisert og allerede tilgjengelig i Artskart via Biofokus sine databaser. Noe av dette materialet går fra Biofokus og inn i Naturhistorisk Museum i Oslo sine samlinger.

Et tosifret antall kutlinger ble sendt til samlingen ved naturhistorisk museum i Rijeka, Kroatia.

Ringmerkingsentralen, som driftes av naturhistorisk avdeling, har det nasjonale ansvaret for den vitenskapelige merkingen av ville fugler i Norge. I 2024 ble aktiviteten administrert og innsamlet data fra 660 lisensierte ringmerkere registrert.

I databasen er det i løpet av året innlemmet data på 210.000 nymerkede fugler, og 61.000 poster av kontroller/gjenfunn av ringmerkede fugler. I tillegg har ca. 200.000 poster av historiske ringmerkingsdata, som tidligere kun var arkivert på papir, blitt digitalisert og tatt inn i basen. Det er besvart og arkivert 2231 publikumsrapporter på ringmerkede fugler. Sentralen har sendt ut 25 datasett etter forespørsler fra forsknings- og forvaltningsprosjekt.

En rapport for den nasjonale ringmerkingen i Norge for sesongen 2023 er fullført. *Husebø, H. & Mjøs, A. T. 2024. Ringmerkingsrapport for 2023. Ringmerkingsentralen, Museum Stavanger. Fugleåret 2023: 156-215.*

Avdeling for kultur, sjøfart og industri (KSI): Mye av samlingsforvaltningen for KSI i 2024 var knyttet til utstillingen *Mitt Stavanger*. Gjenstander ble valgt ut, vurdert, håndtert og montert. Norsk barnemuseum får stadig henvendelser fra publikum som vil gi gamle leker til museet.

På Stavanger maritime museum er det gjort en stor jobb med å flytte biblioteket, ryddet i lager og fellesareal. Arbeidet med å gjennomgå miljøutstillingene med tanke på fornying er i gang.

Da Rogalands Avis lagt ned etter 125 års drift i januar 2024, tok Norsk grafisk museum imot en større aksesjon med gjenstander derfra. På Norsk hermetikkmuseum er det gjort en stor jobb med å reparere og igangsette falsemaskiner, det er også gjort en gjennomgang av hermetikkmaskiner som står lagret på Åmøy. Ny museumstrykker på Norsk grafisk museum har gjennomgått maskinene i Trykkeriet. utfordringer i forhold til vedlikehold og funksjonalitet er kartlagt.

Alle gjenstander i Lærdalutstillingen ved Norsk Barnemuseum er gjennomgått, rengjort og stilt ut på nytt.

Holmeegenes, dekketøy sikres. Foto: AWF/MUST

For å øke sikkerhet og kontroll, er alle rom og gjenstander på Breidablikk, Ledaal og Holmeegenes avfotografert og dokumentert.

Flere arkeologiske registreringer og undersøkelser er utført i forbindelse med museets forvaltningsansvar for kulturminner under vann.

FORMIDLING

Formidlingen er styrket på IDDIS etter ansettelsen av en ny museumspedagog. Foto: Elisabeth Tønnesen/MUST

Et av årets store høydepunkt var som alltid den tradisjonsrike *Museumsnatt* på Stavanger museum i oktober. Tradisjonen tro, var arrangementet et samarbeid med Arkeologisk museum og Rogaland fylkeskommune. En rekke organisasjoner bidro. Blant dem var Project Baseline, Stavanger Dykkerklubb, Norsk Zoologisk forening Rogaland. Gratisarrangementet trakk også i år til seg et stort internasjonalt publikum. På grunn av brannvern hensyn er kapasiteten inne i museumsbygningen svært begrenset når pågangen er så stor. Dette førte til at køen tidvis sto helt ned til Rogaland Teater.

En rekke publikumsaktiviteter, foredrag og konserter ble gjennomført. Neste 30 foredrag med tittelen *Riv raben!*, som setter lys på byutviklingen i Stavanger de siste hundre årene, har nådd et stort publikum. Noen av foredragene ble gjennomført i samarbeid med Symfoniorkesteret og Kiellandjubileet. Nye digitale formidlingsformer ble tatt i bruk i 2024. Museets ansatte har bidratt i podcaster knyttet til Stavanger 2025, og har også produsert to egne podcast-episoder om Peiter Billedhugger, publisert via Museumspodden. I tillegg er det laget en rekke «scrollytell» historier som er gjort tilgjengelig på våre nettsider.

I samarbeid med Venneforeningen for Norsk grafisk museum har det nær ukentlig vært arrangert åpent trykkeri på IDDIS. Effekten av en egen museumstrykker, som stadig utvider tilbudet i Trykkeriet, merkes godt. Designkonkurransen *IDDIS Grand Prix* ble gjennomført med mer enn 120 deltakere fra Vågen, Gand, Bergeland og Hetland videregående skoler. Røyking på Norsk hermetikk museum er fast og populært en gang i måneden om vinteren og to ganger i uken om sommeren. I forbindelse med teaterstykket «Julemiddag» ble programmet pakket i hermetikkbokser på IDdis.

Vandretstillingen *Miserabiles Personae- Kong Magnus Lagabøters landslov av 1274* ble vist på Alta museum frem til april 2024, og deretter frem til oktober på Domkirkeodden ved Hamar.

Sjørøverfest på Stavanger maritime museum var tilbake i 2024 – til stor begeistring. Foto: AWF/MUST

Det har vært godt besøk fra skoler, barnehager og studenter på alle anlegg. Formidlingen på Stavanger museum er styrket ved ansettelse av en ekstra museumspedagog knyttet til Norsk barnemuseum.

Det tverrfaglige formidlingstilbudet *Supersans* for barn med ulike funksjonsutfordringer ble gjennomført på Kunstmuseet, Holmeegenes, i naturhistorisk avdeling, Stavanger maritime museum og IDDIS Norsk grafisk museum og Norsk hermetikkmuseum gjennom hele 2024.

IDDIS samarbeidet også i 2024 med UiS om undervisning til grunnskolelærerstudenter og PPU-studenter.

Sammen med venneforeningen til *Restoration* gjennomførte museet undervisningsopplegg om emigrasjon på Stavanger maritime museum. En fin tradisjon er videreført i et DKS- opplegg (Den kulturelle skolesekken) for ungdomsskolen. Skuespiller Torbjørn B. Eriksen tar elevene med på

byvandring i Gamle Stavanger og besøker både Stavanger maritime museum og Norsk hermetikkmuseum.

Det ble, i samarbeid med Sølvberget, gjennomført en rekke arrangement og aktiviteter i forbindelse med vinter- og høstferien på alle MUSTs helårsdrevne museer.

Torsdag på museet er et populært tilbud flere steder. Et av årets høydepunkt var forfatterbesøk av Erika Fatland på Stavanger maritime museum, dagen etter at hun lanserte sin bestselger «Sjøfareren». I 2024 ble det tradisjonsrike familiearrangementet Sjørøverfest relansert med stor suksess. På Stavanger museum har den månedlige bunadskafeen blitt veldig populært. Den arrangeres sammen med Norges bondeungdomslag/ bunadnemda.

Utstillingen *Bølger og måner* på Stavanger kunstmuseum appellerte til et bredt publikum. Foto: Helle Navratil/MUST

Stavanger kunstmuseum viste fem temporære utstillinger i 2024. *Den forbudte skogen* – Andreas Siqueland og Halvdan Hafstens samling som åpnet i 2023, *Else Hagen – Mellom mennesker*, *Misaki Kawai – Moko Moko Club*, *Bølger og måner* - Siri Aurdal og Synnøve Anker Aurdal og *Den plastiske kroppen* – Skulptur fra Polen 1960-1989.

I september åpnet utstillingen *Hertervig – Hill. Dröm och verklighet* på Prins Eugens Waldemarsudde i Stockholm. Utstillingen er et samarbeid med Prins Eugens Waldemarsudde og Nordic Institute og Art og er en del av en pågående satsning for å lansere Lars Hertervigs kunst internasjonalt, med økonomisk støtte av Laerdal Medical AS.

Foredrag og publikumsverksteder ble godt mottatt gjennom året. Til enkelte familieverkstedene ble eksterne krefter hentet, som musiker John Derek Bishop og Mias kostymelager.

Donasjoner knyttet til flisearbeider fra verksteder i forbindelse med Sol Calero-utstillingen resulterte i 23.220 kroner til Leger uten grenser. Slow Art Day har blitt et årviss arrangement som er svært populært.

I forbindelse med Else Hagen-utstillingen ble både torsdag og 8. mars markert. Det skjedde ved en samtale mellom kurator Vibece Salthe og Sofie Ringstad og foredrag med Gro Hagemann, i tillegg til nyskrevet performance av Veslemøy Flotve i utstillingen.

Inger Gudmundsons foredrag om Kitty og Alexander, i samarbeid med Alexander Kielland-jubileet, ble så populært at det også ble gjentatt på Sølvberget. Kunstmuseet arrangerte også foredrag med den amerikanske kuratoren og forfatteren Laura Raicovich som bidro til den digitale publikasjonen om *Den forbudte skogen – Andreas Siqueland og Halvdan Hafstens samling*. Publikasjonen ble videreutviklet fra den digitale publikumsguiden som ble lansert til utstillingen i 2023

I 2024 gjennomførte Stavanger kunstmuseum flere omvisninger på ukrainsk. Trond Borgens bok Lars Hertervig Stavangerkunstneren ble lansert og en samtale mellom Inger Gudmundson og Marit Paasche om Paasches bok *Søvn og lykke – Norsk kunst og det moderne gjennombruddet* ble gjennomført.

Samarbeidet med FRI Rogaland resulterte blant annet i visning av danseforestillingen *Passing Portraits* av Viljar Irtun Moe, paroleverksted i samarbeid med Skeiv ungdom og bokbad med samtale mellom Luca Dalen Espseth og Marjam Idriss.

Stort engasjement blant ivrige barn da NONA-verkstedet inviterte til aktiviteter i forbindelse med åpningen av Moko Moko Club på Stavanger kunstmuseum i mai 2024. Foto: Helle Navratil/MUST

Til utstillingen *Den plastiske kroppen* mottok museet støtte fra Adam Mickiewicz Institute, blant

annet til filmede kuratorpresentasjoner av kunstnerskapene i utstillingen. Filmer hvor kuratorene Vibece Salthe og Helga Nyman presenterer utstillingen og kunstnerne i utstillingen ble lansert helt mot slutten av året.

I desember tilbød museet gratis inngang på torsdager, et tiltak som viste seg å være svært populært. Dette førte til økt besøk og muligheten til å nå et bredere publikum, inkludert nye besøkende som kanskje ikke tidligere har oppsøkt museet. 25 benyttet seg av gratistilbudet 5. desember, 40 personer gjorde det samme 12. desember og hele 84 personer 19. desember.

Torsdag 28. november ble det arrangert julemarkedet på Stavanger Kunstmuseum for første gang. Det var en stor suksess, med ca. 400 besøkende og deltakelse fra 16 ulike lokale designere og håndverkere. Arrangementet bidro til å løfte fram regionalt kunst- og håndverksmiljø og skapte en hyggelig møteplass for publikum i førjulstiden.

Stavanger kunstmuseums venneforening gjennomførte sitt program på Stavanger kunstmuseum. Månedlige Kunstlunsjer ble arrangert i samarbeid med Stavanger kunstmuseum og ansatte bidro med foredrag og omvisninger. Høsten ble antallet kunstlunsjer doblet på grunn av stor pågang. Venneforeningen gjennomførte også sine kunsthistoriske foredrag, filmkvelder og kunstnerpresentasjoner.

I løpet av året har i overkant av 7000 skoleelever og barnehagebarn benyttet seg av kunstmuseets pedagogiske tilbud, det samme har 1354 voksne, deriblant lærere, studenter fra universitet og voksenopplæring. Til utstillingen *Else Hagen – Mellom mennesker* utviklet kunstner Mona Orstad Hansen en interaktiv formidlingsinstallasjon, hvor publikum kunne teste ut hvordan farger og former påvirker hverandre. Installasjonen var svært populær og ble også brukt i forbindelse med omvisninger for ulike målgrupper. Museet har hatt et omfattende samarbeid med Den kulturelle skolesekken som har kjøpt følgende produksjoner av Stavanger kunstmuseum i 2024:

- *Komposisjon og bevegelse: Else Hagen – Mellom mennesker*
- *Naturens vesen: Den forbudte skogen – Andreas Siqueland og Halvdan Hafstens samling*
- *Misaki Kawai: Moko Moko Club*
- *Den plastiske kroppen – Skulptur: Den plastiske kroppen – Skulptur fra Polen 1960-1989*
- *Lampen og speilet: turnerende produksjon ute på skoler sammen med kunstner Kenneth Varpe*
- *Chromophilia: turnerende produksjon ute på skoler sammen med kunstner Hans Edward Hammonds*

Naturhistorisk avdeling laget en ny miniatstilling i kjelleren, *Rett i nebbet*, om lokale fuglers matvaner. Det ble bygget ut tilbud rundt utstillingen gjennom et undervisningsopplegg, *Spis med det nebbet du har*, som først ble holdt i anledning *Supersans* til barnehager og senere et generelt tilbud.

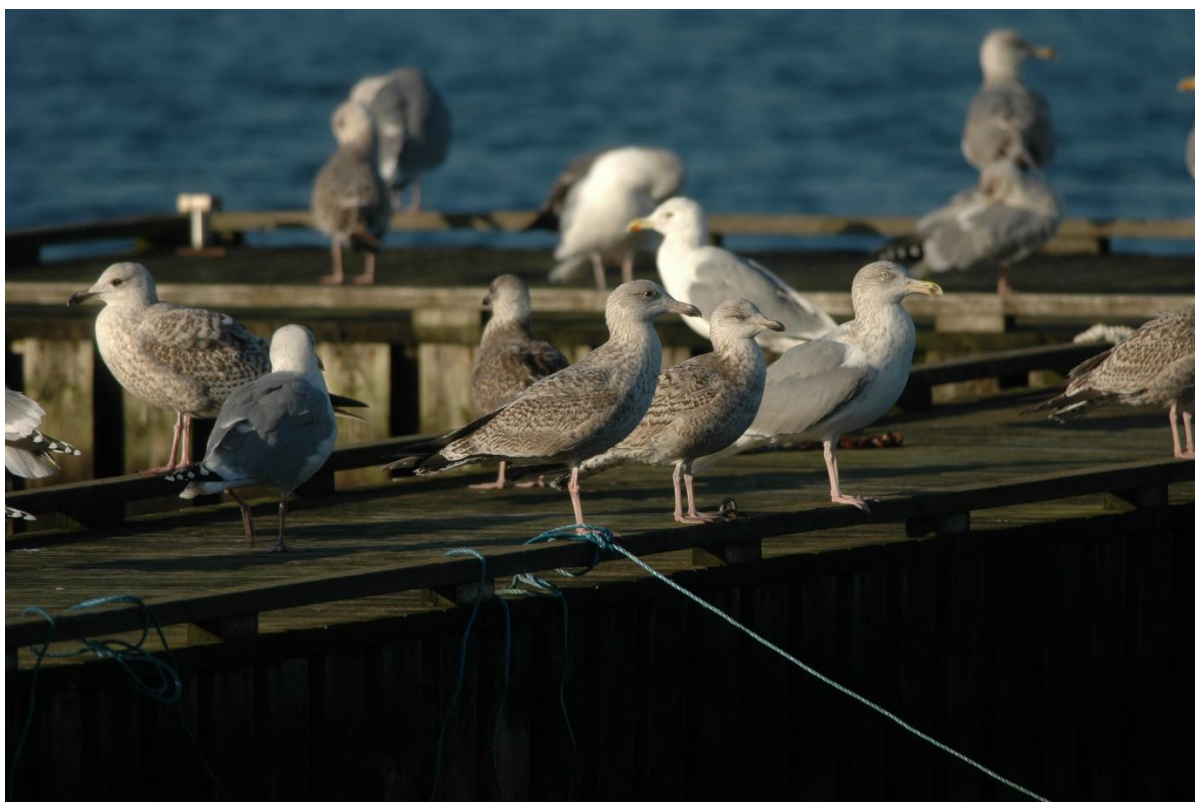
Naturhistorisk avdeling fikk også på plass de nye læringsoppleggene *Ser du forskjell?* og *Småkryp* for barnehage til ungdomsskole. Begge er taktile undervisningsopplegg som er bygget etter en egenprodusert pedagogisk modell som er har som mål at læringsoppleggene også skal engasjerer og inspirerer. 1 500 besøkende deltok på læringstilbudene, og har vurdert at modellen fungerer og har gitt gode tilbakemeldinger.

Naturhistorisk avdelings tilbud ble promotert i e-post til alle (offentlige) barneskoler og barnehager i Stavanger kommune.

Som vanlig ble det tilrettelagte undervisningstilbudet *Supersans* en suksess. Her fikk små grupper med barn og ungdommer med behov for tilrettelegging kjenne, ta og lukte på alt fra tare og tang til skjell og muslinger.

Naturhistorisk avdeling arrangerte Havdagen sammen med Norsk Zoologisk Forening avdeling Rogaland, Naturvernforbundet, Project Baseline Stavanger og Stavanger Dykkeklubb på uteområdet til Svanger museum. Det trakk nesten 1000 besøkende og var stor suksess med fremvisning av marine arter, formidling om forsøpling i havet og en rekke andre aktiviteter.

FORSKNING

I et forsknings samarbeid med Equinor, kartlegges urbane måker. Foto: MUST

I 2024 har en rekke ansatte ved avdeling for kultur, sjøfart og industri har bidratt til solid kunnskapsproduksjon i form av fagartikler og fagfellevurderte vitenskapelige artikler. I forbindelse med storsatsningen *Mitt Stavanger* – en jubileumsutstilling i anledning Stavangers 900-årsjubileum, er det laget en egen utstillingskatalog, hvor mange ansatte har bidratt med fagartikler om Stavanger bys historie. I tillegg er det publisert en fagfellevurdert artikkel om barndomshistorie, i tilknytning til Norsk barnemuseum, samt to fagfellevurderte artikler i undervannsarkeologi, i tilknytning til Stavanger maritime museum.

Ansatte har bidratt med formidling av forskningsresultater ved ulike nasjonale og internasjonale konferanser, blant annet på Den internasjonale kongressen for maritime museer (ICMM) i Amsterdam og Rotterdam, Museumsforbundets forskningskonferanse i Bergen, Den internasjonale arkeologikonferansen i Roma og på Sjøfartsnettverket i Arendal.

En ansatt har permisjon for å ta en ph.d. om skipsteknologi i jernalder og vikingtid ved Universitetet i Stavanger. Det er også utarbeidet en plan for å søke offentlig sektor-ph.d. i tilknytning til fornyingsprosjektet ved Stavanger maritime museum.

IRMAS som ble opprettet for å styrke undervannsarkeologien ved sjøfartsmuseene Museum Vest, Norsk Folkemuseum og MUST, gir klare resultater nå. Blant annet i tilknytning til Nye Veier-prosjektet, som har avfødt et forskningsprosjekt ved Stavanger maritime museum om ålefeller i elver og vassdrag.

Forskningsprosjektet *Avaldsnes – Maktens havn*, i samarbeid med Universitetet i Stavanger og næringsliv, er formelt avsluttet, men fortsetter å kaste av seg forskningsresultater ved Stavanger maritime museum.

En konservator ved Stavanger kunstmuseum arbeidet med Norges første doktorgrad om Kitty Kielland: *Mot det horisontale. Endring og frihet i Kitty L. Kiellands kunst og tekster*. Avhandlingen ble levert bedømmelseskomiteen til vurdering i november 2024.

Museet deltok i to formaliserte FoU-samarbeid: Om kunstneren Else Hagen i samarbeid med Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Trondheim kunstmuseum og Kunstilo og om kunstnerne Lars Hertervig og Carl Fredrik Hill i samarbeid med Prins Eugens Waldemarsudde og Nordic Institute of Art. En av museets konservatorer sitter i styret til NORDIK, The Nordic Association for Art Historians og deltar i forskningsnettverket Pioneering Women – som har medlemmer i Norden, Baltikum, Tyskland, Østerrike og Italia.

Naturhistorisk avdeling fikk publisert fire fagfellevurderte forskningsartikler; to fra prosjektet MUST Malaise i henholdsvis *Insects* og *Norwegian Journal of Entomology*, en om identifisering av kutlinger hos *Bavarian State Collection of Zoology* og en artikkel om vekst av havnespy hos *Marine Pollution Bulletin*. I tillegg ble det publisert en «Pub 3» artikkel om kartlegging av istidskreps på Jæren.

Avdelingen arrangerte en internasjonal workshop på Darwinveps på Revtangen 14.-17. mars, med 18 deltakere fra seks nasjoner (Norge, Sverige, Finland, Belgia, Storbritannia, Tyskland). Artsprosjektet *ICHNOR* fikk finansiering fra Artsdatabanken i 2024, der deltar avdelingen som norsk samarbeidspartner til Vitenskapsmuseet, som eier og driver prosjektet. En workshop sammen med de internasjonale deltakerne fra Finland og Storbritannia ble avholdt i forbindelse med workshopen på Revtangen i mars.

Naturhistorisk avdeling driver flere samarbeidsprosjekt om kartlegging av insekter og urbane måker hos Equinor på Forus og et liknende insektprosjekt i samarbeid med Forus Næringspark. Den aktive innsamlingsfasen på insektprosjektene ble avsluttet i 2023, og 2024 har vært brukt til identifikasjon av materialet og rapportering. Ringmerking av måker på Equinors to anlegg ble gjennomført som tidligere.

På Revtangen ornitologiske stasjon ble det i 2024 merket 5980 fugler.

Avdelingens medarbeidere bidro sterkt med forskningsmateriale til flere forskningsprosjekter. 4800 parasittveps i familien *Braconidae* er sendt til universitetet i Beograd i Serbia, mens 10.200 darwinveps i underfamilien *Orthocentrinae* er sendt Schmalhausen Institute of Zoology i Kiev, Ukraina. Et tresifret antall kutlinger ble sendt museet i Rijeka, Kroatia.

I tillegg ble det gjennomført en kartlegging av istidskreps i innsjøer på Nord-Jæren sammen med Kanalmuseet i Ørje og Universitetet i Bergen.

FORNYING

Kulturminister Lubna Jaffery kom til Stavanger museum og Rogaland Teater med løfte om 10 millioner kroner til utbyggingsprosjektet på Kannikhøyden. Foto: AWF/MUST

Året 2024 startet med en lekkasje på kunstmuseet. Taktekkingen fra byggeåret 1992 gått godt over en vanlig levetid på 25 år og vi måtte sette i gang strakstiltak ved flere av taknedløpene for å stoppe vanninntrenging i utstillingssalene. For å unngå at museets ansatte utsettes for farer når de inspiserer eller renser takene ble varmekablene på taket skiftet ut. Både Rogaland Fylkeskommune og Stavanger kommune er søkt om og har bevilget midler for å skifte ut hele taktekkingen i 2025. Som følge av lekkasjene er det fukt i noen av ytterveggene som må følges opp videre i 2025.

Høsten 2024 fikk MUST støtte fra Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune på totalt 8,5 millioner til rehabilitering av taket på kunstmuseet.

På kunstmuseet måtte vi også gjøre store utskiftinger ved de tekniske systemene for å sikre at driften kan fortsette med et stabilt inn klima. Vi har suksessive fornyet SD-anlegget (styringsanlegget), romfølere og kjølemaskinen. Det er gjennomført reparasjon av varmpumpen og en kartlegging av anlegget har vist flere mangler og tiltak som må utføres i 2025.

Det er gjennomført restaurerings- og vedlikeholdsarbeider ved flere av MUST sine anlegg, stort sett med eksterne midler fra Stavanger kommune, Riksantikvaren eller Berentsen legatet. Spesielt gledelig var det at Utstein kloster fikk en gave på kr 200.000 fra en privat giver for reparasjon av praktvinduet bak alteret. Det ble gjennomført følgende tiltak i 2024:

- Breidablikk: restaurering av fasaden mot øst og gavlfasaden til låven

- Ledaal: restaurering av vinduer i andre etasje
- Holmeegenes: diverse utvendige malerarbeider
- Stavanger maritime museum: restaurering av en fasade til Nedre Strandgate 17, oppgradering av ansattfasilitetene

Arbeidene er gjennomført av eksterne håndverkere og følges opp av bygningsantikvaren.

Vi har i 2024 fortsatt arbeidet med «Nye <stavanger maritime museum». Fokus har dette året vært på innhold og konseptutvikling. Fortsatt venter vi på midler til fornying og restaurering av Stavanger maritime museum. Stavanger kommune har bevilget 4 mill til et forprosjekt i 2025, og vi håper det kommer midler til restaurering i 2026.

Det store arbeidet med rehabilitering og utbygging av Rogaland Teater og Stavanger museum på Kannikhøyden er høyt prioritert. Prosjektet er krevende og interessant, både når det gjelder intern involvering, framdrift og avklaring – og når det gjelder eksternt engasjement. Det har gjennom året vært flere workshoper og løpende møteaktivitet angående utbyggingen på Kannik, i samarbeid med Stavanger kommune og Rogaland Teater.

MUST/Stavanger museum mottok i 2023 en stor gave for å oppgradere Norsk barnemuseum. Disse midlene ble delvis brukt i 2024. Vi har oppgradert en rekke av utstillingene og forbedret de digitale løsningene i Barnemuseet.

Naturhistorisk avdeling og Norsk Ringmerkingssentral, som MUST driver på oppdrag fra Miljødirektoratet, startet arbeidet med å utvikle ny programvare for ringmerkingen. Den gamle programvaren er foreldet og utdatert. Miljødirektoratet bevilget 450.000 kroner av til første fase av dette prosjektet.

Utstillingen *Rett i nebbet* åpnet, og utviklingen av utstillingen *Vår natur?* fortsatte. I tillegg ble en rekke gamle objekter fra magasinet sendt til oppussing og reparasjon.

Allerede i 2023 startet har MUST vedtatt en egen bærekraftstrategi. I 2024 ble det utarbeidet en reisepolicy og diverse tiltak fra strategien i ble fulgt opp.

I 2024 har Stavanger kunstmuseum prioritert gjenbruk og bærekraft i forbindelse med utstillingsproduksjon. Blant annet ble alle materialet fra utstillingen *Sol Calero – Las seis ventanas* gjenbrukt av Stavanger Urban Folkehøgskole.

Som en del av museets prosjekt "revitalisering av samlingene" (REVITA) har tre representanter fra MUST deltatt i ICOM konferansen "Museum Storage" i Paris oi oktober. Konferansen har gitt mange nye impulser for det videre arbeidet med åpne magasiner og involvering av publikum i arbeidene bak kulissene. Det er også etablert kontakt til et tysk laboratorium som skal gjennomføre en kartlegging av gift i samlingene som oppbevares på Åmøy. Undersøkelsene var planlagt i desember 2024, men måtte utsettes til 2025.